

djeno da se veliki dio tereta pokvario. Osiguratelji, koji su nadoknadili primaocu štetu, tuže brodaru zahtijevajući od nje ga da im nadoknadi isplaćenu osigurninu. Brodar se brani navodom da je šteta nastala prirodnim svojstvom tereta za koju štetu on ne odgovara.

Prvostepeni sud je tužbeni zahtjev odbio, a drugostepeni je tu presudu potvrdio.

Stajalište drugostepenog suda je slijedeće:

Nije tačan navod osigurateljev da je prvostepeni sud pogriješio što je stao na stajalište da je brodar dokazao da je šteta nastala prirodnim svojstvom tereta. O vlastitom svojstvu robe radi se, prema stajalištu drugostepenog suda, svaki put kad šteta bude prouzrokovana prirodom i stanjem tereta koje ga čini nesposobnim da izdrži napore i rizike kojima je podvrgnut tokom putovanja. Poznato je da riblje brašno, po svojoj prirodi, ne može, bez velikih rizika izdržati tegotne okolnosti dugog putovanja tokom kojega se dešavaju velike razlike u temperaturi. U konkretnom slučaju radilo se o putovanju između Perua i Le Havrea, koje je trajalo više sedmica i na kojemu je razlika u temperaturi nastajala promjenom klimatskih pojaseva kroz koje je brod prolazio. Osim toga u postupku je dokazano da je brodar pravilno postupao s teretom. Vreće su bile pravilno složene, a skladišta su bila uredno vjetrena. I relativno mali broj pođeranih vreća dokazuje da je s teretom pažljivo postupano. Radi svih ovih razloga sud je stao na stajalište da je šteta posljedica prirodnog svojstva robe, pa je tužbeni zahtjev odbio.

/DMF 1966, str.153/

B.J.

PRVOSTEPENI SUD, Tarascon
/Tribunal de grande instance de Tarascon/

Presuda od 11.VI-1965.

Dame Veuve Barges, consorts Barges-Salenco, Caisse de prévoyance des marins français et autres c/a S.A.R.L. Arpec, Berber et Sté Scotto, Ambrosino Pugliese

Tjelesna povreda pomorca - Brodar ne odgovara za smrt ili tjelesnu povredu pomorca u službi lučkog poduzeća koju su skrivili članovi posade prilikom privezivanja broda i ako je operacijom privezivanja rukovodio zapovjednik - Član posade koji je skrivio smrt ili tjelesnu povredu odgovara samo ako je postupao

namjerno ili neispričivom nemarnošću - Ne radi se o neispričivoj nemarnosti člana posade ako se on nije prilikom spuštanja sidra, koje se moralo žurno spustiti, uvjerio da spuštanje sidra ne predstavlja opasnost za treće osobe

Brod "Tolba" je 25.XII 1960. pristao u luci Saint-Louis-du Rhone. Privez broda vršio se pomoću ljudi poduzeća "Arpec", koji su bili na motornom čamcu "Mistralet". Oni su preuzeli uže broda i išli prema kopnu da ga tamo prebace u ruke osoba koje će ga privezati. Zapovjednik broda smatrao je da mora spustiti sidro, i nakon što mu je časnik palube Berber izjavio da za to nema zapreka, iako je "Mistralet" još bio ispod broda, bačeno je sidro, koje je pogodilo motorni čamac, i usmrtilo jednu od osoba u njemu /Barges/ i povrijedilo drugog /Gasqueta/. Nasljednici pok. Barges, zatim Gasquet i Socijalno osiguranje pomoraca tužili su brodaru i časnika palube Berbera radi naknade štete.

Sud je odbio tužbeni zahtjev i to prema brodaru s razloga što prema čl.20. Uredbe sa zak. snagom od 17.VI 1938. može oštećeni ili njegovi nasljednici tužiti za naknadu štete zbog tjelesne povrede samo osobe različite od svoga poslodavca i osoba kojima se on u svom poslovanju služi. Prema stalnoj judikaturi /presuda se poziva na plenarnu kasacionu rješidbu od 8.I 1908./ ako jedan posao rađe zajednički jedno ili više poduzeća, poduzeće i njegovi ljudi u čijim je rukama rukovodstvo posla smatra se poslodavcem povrijedjena osoba iako je ta osoba bila u službi drugog poduzeća koje je sudjelovalo u zajedničkom poslu. U konkretnom slučaju je i prema mišljenju vještaka operacija pristajanja bila jedinstvena operacija pod rukovodstvom zapovjednika tuženog brodaru, pa autonomija koja je ostajala žrtvama nesreće u izvođenju njihovog dijela operacije još ne dopušta da se smatra da se ne radi o jedinstvenoj operaciji, i stoga sud nalazi da ne postoje preduvjeti iz čl.20. Uredbe sa zak. snagom od 1938. za uspjeh tužbenog zahtjeva, i da prigovor zajedničkog rada kojim su ustali tuženi ne stoji.

Međutim je ostalo da se riješi pitanje odgovornosti časnika palube Berbera. Čl.51. Uredbe od 1938. naime kaže da njegove odredbe ne sprečavaju da pomorac /ili osobe koje su subrogirane u njegova prava, njegovi nasljednici i Socijalno osiguranje/, ostvare svoje zahtjeve iz odgovornosti osoba koje su skrivile nezgodu. Stalna judikatura /presuda se tu poziva na Apelacioni sud u Montpellieru 11.III 1956. i Kasacioni sud 12.II 1964/ stoji na stajalištu da čl.51. Uredbe od 1938. nije derogirao čl.11 Zakona od 21.IV 1898. prema kojemu odgovornost iz čl.1382. i 1384. /odgovornost za čuvanje nežive stvari/ franc. gradj. zak. može biti ostvarena osobno prema odgovornom službeniku zajedničkog poslodavca samo u

slučaju da odgovornu osobu pogadja "namjerna i neispričiva nemarnost". In concreto sud nalazi da je dođuše časnik Berber disciplinski kažnjen globom za svoj propust da se uvjeri o tome da nema opasnosti da se sidro spusti, ali da njegova greška nije bila ni namjerna ni neispričiva, jer se moralo žurno spustiti sidro, pa je njegova odgovornost za površnost u kontroli situacije ispod broda stoga znatno ublažena.

/DMF 1966, str.295/

E.P.

Bilješka.- Ova presuda je interesantna jer opetuje kriterije za postojanje "zajedničkog rada" više poduzeća, a osim toga i po tome što nalazi da tekst iz 1898. ima prednost pred onim iz 1938. Nije iz obrazloženja vidljivo da li to slijedi iz hierarhije propisa ili pak jer sud smatra da su ta dva teksta interpretativno spojiva. Na prvi pogled naime čini se da bi se prije moglo reći da je tekst iz 1938. želio obuhvatiti bilo koju culpū, ali sud je primijenio tekst iz 1898. koji traži dolus ili culpū latissimū. Pravnih razloga ima i za jedno i za drugo shvaćanje, ali čini se da usvojeno stajalište više odgovara potrebama prakse u Francuskoj.

E.P.

PRVOSTEPENI SUD, Montbéliard
/Tribunal de grande instance de Montbéliard/

Presuda od 15.VI 1965.

Sté des Ets Joseph Lévy c/a Cie d'Assurances
La Foncière et Nederlands Verkoopkantoor
Voor Walserijproducten

Kupoprodaja franko-teglenica - Osiguranje tereta u unutrašnjoj plovidbi - Na temelju klauzule franko-teglenica troškovi i rizik za robu prelaze na kupca od časa kad je prodavalac stavio robu uz bok broda - U francuskom pravu na osiguranje tereta u unutrašnjoj plovidbi ne primjenjuje se ni Zakon o kopnerom osiguranju, ni propisi o pomorskom osiguranju, nego se radi o ugovornom osiguranju na koje se primjenjuje opće obavezno pravo - Ako osiguratelj na temelju police osiguranja pokriva samo rizike za vrijeme plovidbe, šteta na robu prouzrokovana tokom ukrcaja ili iskrcaja nije pokrivena osiguranjem

Na temelju kupoprodajnog ugovora franko-teglenica /"franco-péniche"/ nizozemski prodavalac obvezao se dobiti kupcu određenu količinu čeličnih šipaka. Prodavalac je taj teret 14.XI 1963. postavio uz bok broda i primio potvrdu da ga je u redu predao. Teret je bio ukrcan tek 16.XI 1963. na brod "Colletta", prekrcaan u Strassbourgu na manji brod "La Macônnaise",